

„A forrásra irányuljon tekintetünk!”

Interjú Alois testvérrel,
a taizé-i közösség elöljáróval

Alois testvér, hogyan alakult az Ön élete azóta, hogy elődje, Roger testvér 2005. augusztusi meggyilkolása után Taizé elöljárója lett?

Természetesen sokkal fontosabbá vált a testvérek közötti jelenlét, amely most időm nagyobb részét köti le. Korábban hónapokon át nem voltam Taizében, mert az adott helyszíneken készítettem elő az *Európai Ifjúsági Találkozót*. Most többet vagyok itt a testvérek között. Új szolgálatomban alighanem ez a jelenlét a legfontosabb. Ehhez jöttek az utazások a kisebb közösségekhez, amelyekben testvérek élnek: Banglades szegény területein, Brazília észak-keleti részén, Szenegálban és Dél-Koreában is. Fontos volt felkeresni őket annak érdekében, hogy az alapítónk, Roger testvér halála utáni időben megerősítsük a kapcsolatot köztük és köztünk.

Hogyan dolgozza fel a közösség Roger testvér erőszakos halálát, hiszen ő karizmatikus emberhálas és kiemelkedő alapító volt?

Roger testvér hiányzik. Ezt három évvel a halála után is határozottan meg lehet állapítani. Számkra, testvérek számára egyre világosabbá válik, mit indított el ő itt Taizében, és milyen energiával dolgozott. Számomra két dolog csodálatos Roger testvér halála után: Az egyik a köztünk, testvérek közötti összetartás. Roger testvér halála után rögtön könnyen fel lehetett ismerni, hogy ő nagy ember volt, de három év múltán is szoros összetartás van köztünk. Ez nem magától értődő, hiszen nagyon különböző emberek vagyunk. Az, hogy mi itt Taizében együtt tudunk élni, ekkora összetartással, bizony, ez nem magától értődő. Ez ajándék. A második: A fiatalok éppoly számosan jönnek, mint 2005 előtt, amikor Roger testvér még élt. Ily módon igazolódik be három év után, hogy Roger testvér nem önmagát állította középpontba, hanem valóban arra törekedett egész életével, hogy Isten élő jelenlétére mutasson rá. Olyan volt ő, mint Keresztelő János: Krisztusra akart mutatni.

Hogyan vezet az ember egy olyan közösséget, mint a taizé-i?

(nevet) ... Ez örök kérdés számomra. A legfontosabb az, hogy mindig a forrásra mutassak rá, amelyből élünk – s amely maga Krisztus. Ha már nem e forrás szerint tájékozódunk figyelmesen, akkor a döntő mozzanat megy veszendőbe. Ez a központ felé irányulás igen fontos, mivel nyakig vagyunk munkával, és mivel mindig fennáll a veszély – még ha naponta háromszor imádkozunk is közösen –, hogy ez a forrás háttérbe szorul.

Elöljáróként kijelöl-e Ön valamilyen vonalat? Vagy a vezetés munkája inkább azt jelenti, hogy odafigyel a testvérekre?

Mind a kettőt. Az odafigyelés az első. És persze mindig esedékesek bizonyos döntések az élet különböző területein, ahol a testvérek viselnek felelősséget – az imádságokat, a látogatók fogadását, az ifjúsági találkozót vagy a megélhetésünket illetően. Évente egyszer testvéri tanácskozást tartunk. Ilyenkor néhány napot szakítunk arra, hogy megfontoljuk: Mi a lényeges közös életünk szempontjából? Emellett persze adok valamilyen irányvonalat is. Pillanatnyilag ez így hangzik: Nem szabad elhanyagolnunk, hogy tekintetünk a forrásra, Krisztusra, életünk középpontjára irányuljon!

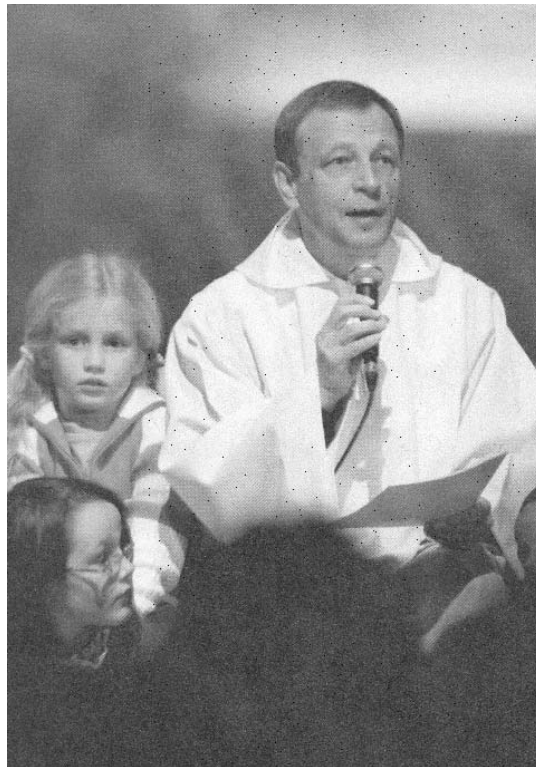
Alois testvér, Ön világosan állást foglal az ökumené kérdéseiben; egyértelművé teszi, hogy az egyházak folytatódó szétválasztottsága elhomályosítja a keresztény tanúságtétel hitelességét. Roger testvér azzal a karizmával munkálkodott élete hosszú időszakain át, hogy inkább mindenkit meg akart érteni, mintsem hogy kritizáljon. Hogyan reagálnak az egyházak az Ön fellépésére?

A legutóbbi ifjúsági találkozón, 2008 elején, Genfben nyilvánosságra hoztuk „felhívásunkat a keresztények kiengesztelődésére”. Ez konkrétan fogalmaz, és felpanaszolja, hogy még nagyon kevés valósul meg a sok egyház eltérő adományainak cseréje. Ahogy halljuk, ebben a felhívásban sok egyház különböző emberei találnak ismét egymásra. Olyan pillanatban élünk, amikor az ökumenében új utak keresése zajlik. Számos egyházban, illetve az egyházak közötti kapcsolatokban

megmutatkozik, hogy még koránt sem járjuk eléggé a közös imádkozás és a közös spiritualitás útját. A mi közösségünk azt reméli, hogy fontos hozzájárulást nyújthatunk ezen a területen. A különböző városokban megrendezett kisebb találkozók látjuk: sok helyütt nem magától értődő, hogy a különböző egyházak keresztényei összefognának, és csak egy egyszerű közös imádságot is megszerveznének. Az ilyen pontokon szeretnénk odahatni, hogy valami megmozduljon.

Milyen az Ön viszonya a pápával, mióta átvette a közösség vezetését?

Nem olyan régen ismét magánkihallgatáson fogadtam. Közösségünk igen hálás azért, hogy létezik ez a közvetlen kapcsolat, s hogy évről évre folytatódik, pontosan úgy, ahogyan Roger testvér és II. János Pál pápa között. Amikor Rómában találkoztam XVI. Benedek pápával, ismét világhosszá vált számomra, milyen nagyra becsüli ő Roger

testvért. Elmondta nekem, mennyire fontos, hogy közösségünk tovább haladjon az imádság útján, mert ha így teszünk, akkor a közös meditatív imádkozás, az éneklés és a csend révén fiataljainkkal el fogunk jutni a lényeghez. Kérdésekre pedig, hogy mi a lényeg, Benedek pápa azt felelte, hogy a személyes kapcsolat Istennel.

Mire helyezi Ön a hangsúlyt a nemzetközi ifjúsági találkozókban? Az Önök közössége legutóbb Kalkuttában és a bolíviai Cochabambában rendezett ilyen találkozót. Az utóbbi években a megfigyelőnek olykor az volt a benyomása, hogy ezeknek a nemzetközi találkozónak a lendülete alábbhagyott.

A lendületet a fiatal felnőttek és a fiatalok hozzák. Változatlan számban jönnek ide Taizébe. Az idei húsvéton és pünkösdőn több német nyelvű fiatal járt itt, mint a megelőző években. A legutóbbi európai találkozón, 2007 elején Zágrábban, illetve 2008 elején Genfben 40-40 ezer fiatal volt jelen. Talán arról van szó, hogy a fiatalok összességében valamivel halkabbá váltak. Ez különbözteti meg a jelent az 1990-es évektől, amikor a fordulat után egész Európában nagyon lelkes felbuzdulást lehetett tapasztalni a fiatalok körében. Általánosságban már nem létezik ez. A mai fiatalokat sokkal inkább nyomasztják a jövővel kapcsolatos gondok. Teljesen megváltozott a mentális helyzet és az alaphangulat. A zágrábi és genfi európai találkozón a helyi állapotok voltak meghatározóak: Horvátország fővárosában, Zágrábban először rendeztünk ilyen találkozót az egykori Jugoszlávia területén. Horvátország akkor még nem tartozott az Európai Unióhoz. Olyan emberekhez mentünk el, akik úgy vélik, hogy a „peremen” élnek, egy olyan társadalomban, amelyben még fájnak az egykori Ju-

goszláviában vívott háborúk sebei és szenvedései. Az egy évvel későbbi genfi találkozó ökumenikus szempontból volt fontos. Ott többek között halásan emlékeztünk arra, hogy Roger testvér a református nyugat-svájci protestantizmusból származott, amelynek a világ-ökumené fővárosaként Genf a jelképe. A következő európai ifjúsági találkozón, 2008 végén, Brüsszelben azt a kérdést tesszük majd fel: Mit tudunk mondani az európai politikáról, és mivel tudunk hozzájárulni? Összességében nem az a benyomásunk, hogy alábbhagyott volna e találkozók lendülete, de az igaz, hogy a fiatalok helyzete általánosságban megváltozott.

Előjáróként melyek az új, személyes hangsúlytevései?
Először is és mindenekelőtt a folytonosság a fontos közösségünkben: hogy forrásunkból, az evangélium forrásából éljünk. Az a legdöntőbb, hogy teljesen Krisztus jelenléte felé forduljunk, különben csak olyan szervezetté válnunk, amely ifjúsági találkozókat szervez. – Új hangsúly az, hogy más földrészekben is szervezünk találkozókat. Jelenleg Nairobiban, Kenya fővárosában él néhány testvérünk, és reméljük, hogy novemberben megrendezhetünk ott egy ifjúsági találkozót, ha a helyi viszonyok megengedik. A jövőben még fontosabb lesz, hogy kitágítsuk tekintetünket, és azokra a szélsőségesen nehéz helyzetekre irányítsuk, amelyek között más földrészekben élnek a fiatalok; mert nem akarjuk, hogy az itteni, taizé-i találkozók európai köldöknézéssé váljanak.

2008-ban élünk. Milyen lesz Taizé tíz év múlva?

(nevet) Ezt rá kell hagynunk a Szentlélek vezetésére.

Thomas Seiterich

Forrás: Publik-Forum, 2008/13

Október 2-a az erőszakmentesség világnapja!

„A szellem újjáéledése még várat magára”

Interjú Gandhi unokájával

Tara Gandhi Bhattacharjee, az Ön nagyapját 1947. január 30-án meggyilkolta egy hindu fundamentalista. Milyen emlékei vannak erről a napról?

Alig voltam 14 éves, de az emlékeim világosak. 1947. január 30-án, amikor hazamentem az iskolából, már késő volt ahhoz az imádsághoz, amelyen egyébként mindennap részt vettem. Házi feladataimnál ültem, amikor elért hozzám a hír. Amikor odaértem ahhoz a házhoz, ahol a merénylet történt, zárva volt a kapu. Kiabáltam: „Kérem, nyissátok ki a kaput, hiszen az unokája vagyok!” Nehru, az apám, az anyám, mindenki ott volt már. Úgy tűnt, mintha az egész nemzet velünk lenne, mintha az emberek az egész világgal meg akarták volna osztani fájalmukat. Egyszerűen nem tudtam elhinni, hogy halott.

Milyen viszonyban volt híres nagyapjával?

Felnövekvő lányként sokat tanultam Gandhitól. Úgy beszéltem velem, ahogy egy nagyapa beszél az unokájával. Sok mindent megtanított nekem a nyelvről, és arról, hogyan bánjunk felelősségteljesen a tárgyakkal és az erőforrásokkal. És hogy tiszteletteljesen viselkedjünk vendéglátóinkkal. Pontosságot is tanultam tőle. Még emlékszem, hogy szívesen hallgatott jó zenét, és mennyire ügyelt arra, hogy idejének minden percét értelmesen használja fel. Ha volt néhány perce, tiszta papírt vett elő, és valamely új nyelvet gyakorolt, részben azért, hogy karbantartsa és eddze értel-

mét. A függetlenség elnyerése után, élete utolsó szakaszában szomorú benyomást tett rám. Hiszen különösebb vérontás nélkül vívtuk ki függetlenségünket a britektől, a szubkontinens felosztása viszont annál több erőszakot eredményezett. Gandhi sosem értett egyet a felosztással, éppoly kevésbé, mint azon honfitársai viselkedésével, akik a vallási választóvonalak mentén harcoltak egymás ellen. Gandhi becsvágya, az igazi önfelszabadítás, nem teljesedett be. A szellem újjáéledése, a harmónia a természettel és az emberiséggel még várat magára. Ehhez jött, hogy röviddel a függetlenség elnyerése előtt elveszítette feleségét, Kasturbát.

Hogyan értékelné Mahatma Gandhi India fejlődését?

India mindmáig nem felel meg annak, amiért Gandhi küzdött. Kezdetben a briteket kérdőjelezte meg, azután minket kérdőjelezte meg, belső magatartásunkat. Mindmáig dolgozunk valódi felszabadulásunkon. A politikai szabadság is valami, de megszabadulni azoktól az igazságtalanságoktól, amelyek mélyen belevésődtek országunkba, sokkal nehezebb.

Hogyan írná le Gandhi hagyatékát?

Gandhi legnagyobb hagyatéka az a kihívás, amely belülről ér minket magunkat. Ő igen eredeti ember volt. Nevét nem lenne szabad mechanikusan az igazság és az erőszakmentesség fogalmával azonosítani, amelyet újból és

útból ismétlünk, de a végén elfelejtjük a jelentését. Hagyatéka állandó megújulást jelent, a szellem felébresztését magunkban, valamint az együttérzést és a bennünk lévő szeretetet. Ehhez jön még valami, amire jól emlékszem: humora, és érzéke az esztétika és a szépség iránt.

Milyen szerepet játszik ma Indiában Gandhi hagyatéka?

Hagyatéka az egész emberiségre vonatkozik. Maga India nem követi mindenben Gandhit. Sokan még csak nem is emlegetik őt. De számomra Gandhi mindenütt tovább él, ahol együttérzés támad egy emberi szívben, tovább él az embertársakért, a környezetért és minden élőért viselt gondban. Az erőszakmentesség és a béke egyetemes üzenet, amely túllép a társadalmi, politikai és vallási határokon.

Hogyan nem érvényesül az ő öröksége?

Mindenütt növekszik a félelem. Már a szomszédainkban sem bízunk. Félnünk, hogy nem kapjuk meg, amit akarunk, s irigyeljük másoktól. Félelem és bizalmatlanság határozza meg felebarátainkhoz fűződő viszonyukat.

Őn az utóbbi években gyakran utazott külföldre, többek között Németországba és Olaszországba is. Mit élt meg ott?

Sok szép és nagy házat láttam Nyugaton. De az ajtók zárva voltak. Ha meg-

kérdeztem valakit, vajon nem kopoghatnánk-e be egyszerűen, mindig azt mondták, nem. Az ember nem kopogtat egyszerűen egy ajtón, amíg nem ismeri a szomszédokat. Holott rendszeresen látják egymást az utcán, bevásárláskor vagy a kerti munka során. Indiában ez elképzelhetetlen lenne. Ha az embernek szüksége van valamire, akkor jön valaki, és segít neki – noha az illető talán rászorulóbb, mint az ember maga. Indiában a tudás iránt is nagyobb tiszteletet tanúsítanak, függetlenül attól, hogy az ember gazdag-e, vagy sem. Nyugaton az volt a benyomásom, hogy csupán tudással nem lehet magas társadalmi állást betölteni. Sok pénzre, vagyonra van szükség hozzá.

Lehetne-e India a különböző vallások együttélésének mintaképe is?

Az utóbbi időben ismét erősödnek a konfliktusok. India azonban még mindig olyan ország, ahol a különböző vallások híveinek többsége békében él egymással. Én minden vallásban hiszek. És az újjászületésben. Következő élete-

met ismét Indiában szeretném eltölteni, és remélem, hogy végre meg tudom érteni ezt a misztikus országot.

Milyen jelzésnek kellene kiindulnia Gandhi 60. halál-évszabójából?

Indiában tovább kell küzdenünk valódi felszabadulásunkért, és mindenekelőtt az országban mindenütt meglévő igazságtalanságok ellen. Mindenki az új technológiákról beszél. Legjobb koponyáink érdekes felfedezéseket tesznek, sőt ki akarnak jutni a világűrbe. India szellemi kapacitása világszerte ismert, akár a tudományban, akár a kultúrában. Ugyanakkor a házáinkat építő munkásoknak nincs fedél a fejük felett, az élelmünk megtermelő pa-

rasztoznak nincs elég enivalójuk, a ruháinkat gyártó szabóknak nincs mit fölvenniük. A harc ezek ellen az igazságtalanságok ellen önmagunknál kezdődik. Ezt kell a demokrácia fundamentumának tartanunk. Egy demokrácia erősségét ugyanis az egyes polgárok jelentik, nem az előljárók és a kormányok.

Elavult-e a rokká, India függetlenségének egykori szimbóluma?

Számomra mindmáig fontos téma a rokká, és azok a ruhák, amelyeket magunk készítünk kézzel. Gandhi „az erőszakmentesség atombombájának”

nevezte a rokkát, és nemcsak azt a lehetőséget dicsérte, amely Indiának a brit textilipartól való függetlenségét illetően rejtőzött benne, hanem a rokkával végzett munka meditatív jellegét is. Indiában mindmáig fennmaradt a rokká – ellentétben a Nyugattal, ahol az iparosodás kiszorította.

Az Ön testvére, Rajmohan a komputerchipet nevezi a modern India rokkájának. Igaza van?

Sok ember gondolkodik így, és Gandhira hivatkoznak, mert ő sosem maradt el a korától, és nyitott volt az újításokra. Ha uralkodni tudnánk a komputeren, a gépen, akkor bizonyára Gandhinak sem lenne kifogása, de nem szabad, hogy a komputer uralkodjék rajtunk.

Tara Gandhi Bhattacharjee a Kasturba National Memorial Trust elnökhelyettese; ez a szervezet különféle rendezvényekkel világszerte jellep Mahatma Gandhi eszményeiért.

Forrás: Publik-Forum, 2008/1

